

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 3 Maji, 1766.

— jam dente minus mordeor invido.

HORAT.

Fördomar, älsfeliga wilsfarelser! jag har länge hatat er; men finner nu, med rodnad, mig fel: hade jag under yngre år kånt er styrka uti borgerlig sammanlesnad; aldrig hade jag släp förnustet på egen hand, och gjort förståndet til domare i saker, som tappas genom wad til almänheten.

Men hwad gör icke egenkärleken, den lilla dunkla wakan af det första rena ljuset i förståndet! Hon förleder oss stundom at tänka sselfwe, ofta i beniga och djupa saker, och är så wältalig, at hon, med nog läthet, öswertingar oss, det wi sselfwe tänkt och dömt aldrabäst. Jag hade förr än nu insedt min dårskap; om ej min ungdoms ledare (jag wördar i andra mål hans kärlek och wälmening) waret mera mån om den torra logice än Gloseboken.

Jag har sedan haft tillfälle at, med nöge, se
 S wåra

wåra spåda planter lyckeligare stötas, och mogna oförlifneligen fort. Gossen åt, för få år sedan, smörgås ur sin mors hand, upfylde gatan med oljud, och förtjente i Scholan för små idrotter, flera gånger, en billig aga af riset; nu står han på språnget at göra lycka, och dömer uti förefallande ämnen förnuftigt; ty han tänker med hopen, och huru skulle den kunna sela?

Glickan syr på namnduk, äter russin, och hörer, under arbetet, med upmärksamhet, någsama åfventyr, grundade ombömen öfwer alla saker, och de lifligaste målningar af människor, åfwen de ofånda: inom 3 wintrar wet hon säkert så mycket, som hånnes gamla mormor, wördad i åminnelse, dömer åfwen så djupsinnigt, som gumman sjelf, och är således färdig, at dela sin lycka med en man.

Unglingen påminner sig med någe de wigtiga sanningar, han så oräkneliga gånger hört i barnkamaren, af dem som waret åsyna witten til de förunderligaste händelser. De berättades honom lifligt, och han war så begärlig efter ljus och kundskap, at sjelfwa de Mathematiska sanningar, hwilka honom af försarne ledare förestållas, ej åga den wisshet som de förra. Lyckelige fördomar, som redan wid waggan börjen at förkorta wågen til försarenhet och insigt! Huru nödwändig åren i icke, sedan naturen tappat så mycket af sin styrka, at barnens lifstid sällan räcker til deras såders.

Gubben går lutande; ty hans stuldror swigta
under

under en ansenlig tyngd af mångårig förfarenhet. Den snö, som täcker hans hjessa, bör ju ej smål-
 ta för irlöf: denna ålderdoms prydnad witrar
 ju tydeligen, at fastän den eld, som tilförene up-
 lifwat ågaren, nu nästan stöcknat; har den lif-
 wäl i sit ställe lemnat en wishet, som bör åga
 witsord utan motsägelse. Huru skulle icke gub-
 ben, då han nalkas sin graf, med sorg ångra de
 matta steg, han taget i sine förflutne åldrar; om
 ej hans tankar och ombömen, utan betänkfande,
 helsades för Dracler, och af en sebig, och wet-
 girig ungdom antoges på god tro! Huru skulle
 icke den ömsinta gumman, som, genom år och
 möda, fått et gungande hufwud, darrande hän-
 der och staplande ben, hafwa största skäl at be-
 klaga sig, och med tårar i ögonen upleta sig hwi-
 la i jorden; om någon af hånnes barnebarn wore
 så obetänkt, at företaga en gerning, hwilken hon,
 förut, alswarligen förbudet med et wigtigt **man**
må intet.

Åkermannen plöjer och sår på samme dagar,
 som hans farfars farfar, med fullkomlig öfwerty-
 gelse om miswårt, om han ej på detta sättet wör-
 dar ålderdomen. Tänk hwad förmån! Han slip-
 per at grubla i stoftet, och bekymmersamt utrö-
 na, huru wida åkeren, förr eller senare, är fär-
 dig at emottaga säden.

Mången ny åmbetsman intager sit hedersställe
 med wighet, sitter där med et utseende, som för-
 råder en Cato, förrättar sin syssla med en myn-
 dighet, som kommer små folk at darra: ljungeld

swåfwar fring om honom, och han fäller sit om-
döme i de benigaste twister, utan fruktan för mis-
tag; ty han kan namngiswa 100 försarne män,
som tänkt-på samma sätt.

I lärda samhället göra fördomar ej mindre
nyttå. De gamle hafwa tänkt både för sig och
oß, och när en eller annan, i wår tid, måler dju-
pet; kan ju hele den öfrige hopen stå på landet,
och lifafult draga säker nyttå af försöket. At för-
tiga dem, som i fornåldrarne trålat för wår råf-
ning, kunna ju Leibnizens, Wolfens, Newtons,
Michaelis, och fleres blotta namn blifwa ojäfagti-
ga bewis i mörka och höga sanningar. Huru
mången har icke dödat en språnglård motstånda-
re med de oöfwerwinneliga wapen, hwilka Pytha-
gorå lärjungar, med så mycken behändighet, we-
ste at betjena sig af! At tala sanningen: de gam-
le hafwa, långt efter sin döð, wunnet sine stör-
ste segrar, och wi tilwålle oß, med goda stål,
hederen.

På caffè-hus och källare uptäcker man en
djupsint statsman nästan på hwar stol. Dren-
stjerna, Mazarin och Richelieu, hwilke, genom
huswuddbråf i stats-kundskapen, gjordt sig namn-
kunnige, böra, mot desse, anses för bönhäsar.
Jämningten i Europa winnes här åfwen så lätt,
som man tömer et glas, och desse herrar stati-
ster åga den heder, at hafwa afgjordt de wigti-
gaste saker, utan at bry sina hjernar.

Är man fallen för ombytte, och wil weta, hwar
man kan få höra en wacker och upbyggelig prest;
behöfwer

behöfwer man endast efterse, hwad wåg folk-swärmen tar: man träffar ofelbart, hwad man söker. Käre fördomar! Ho ser icke, hwad magt i ågen öfwer våra hjertan, och hwad tack wi äre eder Skyldige för en sparad möda! Jag har denna gången ej råd och wilkor til, at upbygga eder flera årestoder: hwem wet, om icke en annan torde rifwa ner, hwad jag nu til eder heder upbyggt.

Wid Hof = Marskalkinnans, Högwålborna Fru Grefwinnan Sparres död, instämde åtskillige Skalder i sorgeliga toner. Jag lemnar i sin wärde, om et fint och granlaga öra, wid wissa drillar, behöft bomull: kännare så döma i saken; jag granskas heldre, än granskar andra. Utan at förringa någon, bör en Auctor med utmärkt heder nämnas, som fallar sig H. S. Om man ock icke wetat, at en Siren här under ligger fördold; hade likwål Hännes täcka song säkert rögt Hanne. Huru hedras icke både konsten och könet, när de förenas? Hör på:

Du stolta werld, som i din hra
 Din flärd och dårskap icke ser;
 Som ej dit blinda lopp wil styra,
 Men åt din egen ofärd ler:
 Du lyser för en kitslig själ!
 På dina wågar wi oß möda,
 Och kroppen ofta görs til träl,
 At dina lustar kunna söda.

Hwad är den glans, som hos dig blänker?

En rök, som oß förhindra wil,

At se de ofskatbara stänker,

Som Nåden städse bjuder til.

Såll, den dit stuggewert försmår,

Och ej af lifwets någon dåras;

Når man af dem förblindas får,

Ju sselfwa själen dödligt såras.

Den Dyra FNU, som nu har hunnet

Sit förelagda wandrings mål,

Och i den sista kampen wunnet

En ewig Åre-Kronas prål,

Har wisat, hur wårt lefnads fält,

Fast det af dygd och höghet lyser,

Och Himlen rosor dår har stålt,

Dock flera törnen hos sig hysar.

En annan Skald har, wid detta tilfälle, dölgit
sit namn; men rögt sin eld, så i de öfrige, som
följande werfar.

Mån höghet kunde Hanne hindra,

At hastta til et högre ljus?

Mån gods och håfwor, uselt grus,

Som plår för dårars ögon tindra,

Des hog från högden kunde dra?

Ach nej! Hon önska snart få byta,

Mot usla lifwets toma yta,

Et lif, som intet fel kan ha.

Hon tålig war i största plågor,

Och knorra ej mot Himlens råb;

Hon

Hon ansåg dem för idel nåd,
 Och håpna ej wid olycks vågor.
 Hon väntar döden dag från dag;
 Fast kroppen under plågan mattas;
 Dock själen själ och lyfelig stannas;
 Hon gläds wid korssets ljutwa lag.

Kundgörelser.

Twänne sorter, i fyrkant, hugne Gotlands stenfisor, tjenlige til sten-golf, samt diverse sorter toma win-fastager, finnas til köps, och lämnas widare underrättelse uti Herr Directeuren J. F. Ströms hus, wid lilla torget.

Twå tredjedels Skatte - Frälse - hemmanet, Sannå, beläget i Norra Halland, Walda Pastorat, sju sjerdingis wäg ifrån Götzeborg, med god och wacker åbygnad, samt trågård, ågorne, med sten-gårdesgård hågnade, är til salu; den som är sinnad, at samma egendom handla, kan erhålla widare underrättelse hos Herr Capitain Tallberg i Masthugget.

Hus och gård på Sillegatan, tilhörande Waktmästaren Hjort, bestående af 10 rum med eldstäder, samt en, för en handlande, wäl inrättad bod åt gatan, och 3 stora bodar uppe i gården, tillika, med källare, wisthus och wind, jämte et stort gårdsrum, kommer den 13 Maji klockan 10 föremiddagen, på Stadens Auctions-Kamare, at til den mestbjudande försäljas.

Lika

Likaledes kommer et parti Holländska tunneband, den 13 Maji, uppå Stadens Auktionskamare, at försäljas.

En salu utbjudes Skoflickaren Jonas Petersson Kiempes hus och gård, bestående utaf 6 under- och öfwer-rum, samt källare, wedbodar, och gårdsrum, beläget på Konungs-gatan, wid häste-torget, näst intil Bagaren Abraham Smitts hus, uti smala gatan. Den som finnes hogad, kan om köpet med ågaren öfwerens komma.

På stora Apotheket, här i staden, försäljas artificiela magneter med deras beskrifning.

Graveuren Endres, som redan förut, genom sit nåtta arbete, lär gjordt sig känd här i staden; men på någon tid waret borta, är nu återkommen, och lofwar hwar och en nögfattig betjening med sigills sticande, i hwad metall det wara må. Han logerar hos Hofflagaren Meyer på Magasins gatan.

Stall-rum för 2 hästar erhålles hos Handelsmannen Herr Ahlgren på Konungs-gatan.

Den 30 nästkommande Junii börjas brunsdrifningen wid Halmstads surbrun. Om någon här på orten är hogad at betjena sig af samma helso-watten; kan han, om husrum, och andra, wid et dyligt tilfalle nödiga, beqwämligheter correspondera med Doctorn, Herr Lars Montin i Halmstad.

